

POSTANOWIENIE

Dnia 20 czerwca 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Prusinowski

w sprawie z odwołania D. K.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi we W.
o ustalenie podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 20 czerwca 2018 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonej od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 4 kwietnia 2017 r., sygn. akt III AUa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w [...] wyrokiem z dnia 4 kwietnia 2017 r. oddalił apelację D. K., wniesioną od wyroku Sądu Okręgowego w K. z dnia 1 marca 2016 r. Przedmiotem postępowania była ocena decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 12 lutego 2015 r., w której ustalono podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z tytułu zatrudnienia wnioskodawczyni u płatnika składek. Organ rentowy zakwestionował podstawę w wymiarze 9.226 zł.

Sądy pierwszej i drugiej instancji przeanalizowały stan faktyczny i doszły do przekonania, że w realiach sprawy ustalenie między stronami stosunku pracy tak wysokiego wynagrodzenia jest niezgodne z zasadami współżycia społecznego. W rezultacie, uznały decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych za prawidłową.

Z wyrokiem Sądu Apelacyjnego nie zgodziła się ubezpieczona, zarzuciła mu naruszenie art. 58 § 2 i § 3 k.c. w związku z art. 300 k.p. przez błędną wykładnię

oraz niewłaściwe zastosowanie, co objawiało się tym, że Sąd uznał, iż umowa o pracę w zakresie ustalonego wynagrodzenia była niezgodna z zasadami współżycia społecznego, a przez to nieważna, pomimo, że wnioski Sąd oparł jedynie na luźnych domniemaniach, nie mających oparcia w zebranych materialnie dowodowym. Dodatkowo, w ocenie skarżącej doszło do naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. przez niewskazanie przyczyn uznania, że wynagrodzenie wnioskodawczyni jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego, a także art. 231 k.p.c. przez błędne uznanie, że z ustalonych faktów można wysnuć domniemanie, że działanie ubezpieczonej było związane z zamiarem uzyskania wysokiego świadczenia. Podstawą skargi kasacyjnej stał się też art. 233 § 1 k.p.c.

W ocenie skarżącej naruszenie przez Sąd Apelacyjny wskazanych przepisów jest oczywiste, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby badania szczegółów, czy też dokonywania pogłębionej analizy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie zawiera argumentów uzasadniających jej przyjęcie do rozpoznania.

W ocenie skarżącej naruszenie art. 58 § 2 i § 3 k.c. nastąpiło przez jego błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie. W stwierdzeniu tym występuje sprzeczność, gdyż formy te wykluczają się wzajemnie. Nie można bowiem jednocześnie twierdzić, że Sąd nie rozumie przekazu przepisu i dokonuje niewłaściwego podciągnięcia stanu faktycznego pod prawidłowy wzorzec normatywny. Wobec tej dysharmonii oczywistość zarzutu budzi wątpliwości.

Zakładając, że skarżącej chodziło tylko o „niewłaściwe zastosowanie” art. 58 § 2 i 3 k.c., należy zwrócić uwagę, że odwołanie się do zasad współżycia społecznego ma charakter indywidualizowany. Aby przesądzić, czy w danym przypadku sąd prawidłowo posługuje się tą klauzulą generalną, należy prześledzić szczegółowo wszystkie okoliczności sprawy, gdyż dopiero suma konkluzji prowadzi do miarodajnej weryfikacji. Postępowanie przesądzające o przyjęciu skargi do rozpoznania nie stanowi płaszczyzny do tego rodzaju procesu ocennego. Kategoria prawna z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., do której odwołuje się wnioskodawczyni, została

wyznaczona niedookreślonym zwrotem. Powszechnie przyjmuje się, że oczywista trafności skargi kasacyjnej ma miejsce wówczas, jeśli dla przeciętnego prawnika, jest ona niewątpliwa, z góry widoczna, bez potrzeby głębszej analizy stosunku prawnego oraz bez sprawdzania i oceny dowodów. Zapatrywanie to powinno wystąpić już w trakcie przedsądu, czyli wstępnego badania skargi kasacyjnej, gdyż na tym etapie procedowania rolą Sądu Najwyższego nie jest szczegółowe badanie zgłoszonych podstaw zaskarżenia. Kierując się tym spojrzeniem, nie można zasadnie twierdzić, że posłużenie się przez Sąd Apelacyjny klauzulą generalną z art. 58 § 2 k.c. było oczywiście wadliwe. W sprawie występuje szereg przeciwstawnych racji, a okoliczności faktyczne dają podstawę do niejednoznacznych wniosków. W tym stanie rzeczy twierdzenie, że Sąd odwoławczy naruszył przepis w sposób „oczywisty” nie jest nośne.

Podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenie faktów lub oceny dowodów (art. 398³ § 3 k.p.c.), a Sąd Najwyższy związany jest ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Przypomnienie tych reguł było potrzebne, aby wyjaśnić, że podstawa skargi kasacyjnej odwołująca się do art. 233 § 1 i § 2 k.p.c. nie może zostać uznana za oczywiście uzasadnioną w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Podobnie, wnioskowanie opisane w art. 231 k.p.c. odzwierciedla mechanizm zmierzający do odtworzenia stanu faktycznego. Sfera ta została wyłączona z materii, na której można oprzeć skuteczną skargę kasacyjną.

Nie inaczej jest w przypadku zarzutu z art. 328 § 2 k.p.c. Analiza uzasadnienia Sądu drugiej instancji nie pozwala podzielić stanowiska, że nie doszło do wyjaśnienia przyczyn odwołania się do zasad współżycia społecznego. Rolą tego przepisu jest transmisja stanowiska sądu, a nie przekonanie strony o zasadności rozstrzygnięcia. W rezultacie, uczestnik postępowania, który nie zgadza się z argumentami sądu, nie może skutecznie wskazywać, że doszło do oczywistego naruszenia art. 328 § 2 k.p.c.

Kierując się powyższymi wskazaniem, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzeczono jak w sentencji.

